

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра соціального права

Затверджено

на засіданні кафедри соціального
права

факультету юридичного

Львівського національного

університету імені Івана Франка

(протокол № 12 від 25 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Пилипенко П.Д.

Силабус із вибіркової дисципліни

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ САМОЗАЙНЯТОСТІ В
УКРАЇНІ»**

**що викладається в межах ОПП «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 081 «Право»**

Львів 2022

Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра соціального права

СИЛАБУС
курсу “Правове регулювання самозайнятості в Україні”.

Назва курсу	Правове регулювання самозайнятості в Україні.
Адреса викладання курсу	79000, Львів, вул. Січових стрільців,14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет Кафедра соціального права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	081, право
Викладачі курсу	Синчук Світлана Миколаївна , д.ю.н., професор, професор кафедри соціального права
Контактна інформація викладачів	svitlana.synchuk@lnu.edu.ua https://law.lnu.edu.ua/employee/synchuk-svitlana-mykolajivna
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб вміти застосовувати законодавство про реалізацію права на працю через здійснення підприємницької діяльності у організаційно-правовій формі ФОП та, як ведення незалежної професійної діяльності. Тому у курсі представлено законодавчі та правозастосовні питання, пов'язані із самозайнятістю особи у зазначених формах, а також правові позиції судових інституцій.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Правове регулювання самозайнятості в Україні» є вибірковою дисципліною з спеціальності 081 “Право” для освітньої програми першого (бакалаврського) року, яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення дисципліни “Правове регулювання самозайнятості в Україні” є набуття здобувачем вищої освіти знань про правові процедури реєстрації та ведення трудової діяльності у різних формах самозайнятості особи за допомогою інструментів різних галузей права, оволодіння практичними навичками здійснення такої діяльності, а також вирішення різноманітних практичних завдань. З цією метою здобувач вищої освіти у процесі навчання повинен поглиблено вивчити законодавство України, яке регулює відносини самозайнятості особи, акти вищих судових інстанцій, проаналізувати навчальну та монографічну літературу, опанувати фундаментальні поняття навчальної дисципліни, поглибити, конкретизувати та систематизувати знання, засвоєні під час лекційних та семінарських занять та у процесі самостійної підготовки.
Література для вивчення дисципліни	Основна література 1. Трудове право України : академічний курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С.М. Синчук та ін.; за ред. П. Д. Пилипенка. К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2010. 536 с. 2. Податкове право України : навч. посіб. ; за ред. О.П. Гетманець, О.М. Шуміла / О.П. Гетманець, О.М. Шуміло, О.В. Покотасва та ін. – К.: «Хай-Тек Прес», 2013. – 432 с. 3. Основи підприємницького права України (Загальна частина) : навчальний посібник / В. А. Довбиш. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 219 с. – UFL: http://dovbysh.vk.vntu.edu.ua/file/5382e412bcee12a2d56ef914b52f4aeb.pdf

4. Підприємницьке право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнєєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 120 с.

5. Бурак В.Я. Правовий механізм захисту трудових прав та законних інтересів працівників : монографія. Львів. Львівський національний університет імені Івана Франка. 2021. 440с.

6. Право соціального забезпечення України [Текст] : підручник / [Пилипенко П. Д. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – 4-те вид., перероб. і допов. – Київ : Ін Юре, 2014. – 476 с.

7. Пилипенко П.Д. Проблеми теорії трудового права. Монографія – Львів, Видавництво ЛНУ. – 1999.

8. Право соціального забезпечення [Текст] : підручник / [О. М. Ярошенко та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл. –кор. НАПрН України О. М. Ярошенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2019. – 374 с.

Додаткова література:

1. Riadinska, V., Kozachenko, O., & Ihnatiuk, O. (2018). Prerequisite for the introduction of modern forms of self-employment of the population and their impact on the country's economy. *Baltic Journal of Economic Studies*, 4(2), 209-213. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-2-209-213> URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/401>

2. Caroline Berggren, Anders Olofsson A societal perspective on self-employment – Sweden as an example. *Studies in Higher Education*. 2021. Volume 46. Issue 7. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03075079.2019.1688285>

3. Yuen, W., S. Sidhu, G. Vassilev, S. Mubarak, T. Martin, and J. Wignall. 2018. Trends in self-employment in the UK. Analysing the characteristics, income and wealth of the self-employed. (pp. 1–26).

4. Bagirova G. (2021). Legislation of the social and legal status of self-employed persons in Ukraine JILC (Journal of International Legal Communication) 1(1), 31-39. <https://doi.org/10.32612/uw.27201643.2021.1.pp.31-39> URL: <https://jilc.science.space/wp-content/v1/JILC03.pdf>

5. Andrew Henley, The rise of self-employment in the UK: entrepreneurial transmission or declining job quality? *Cambridge Journal of Economics*, Volume 45, Issue 3, May 2021. Pages 457-486. URL: <https://academic.oup.com/cje/article/45/3/457/6209936>

6. Yoonyoung Cho, David Robalino, Samanta Watson. Supporting self-employment and small-scale entrepreneurship: potential programs to improve livelihoods for vulnerable workers. *IZA Journal of Labor Policy* 5, Article number 7. 2016. URL: <https://izajolp.springeropen.com/articles/10.1186/s40173-016-0060-2>

7. Szaban J., Skrzek-Lubasinska M. Self-Employment and Entrepreneurship: A Theoretical Approach. „Journal of Management and Business Administration. Central Europe” Vol. 26, No. 2/2018, p. 89–120, ISSN 2450-7814; e-ISSN 2450-8829 URL: <https://journals.kozminski.edu.pl/pub/4837>

8. Жовнір Т. Зміст правового становища самозайнятої особи. Підприємство, господарство і право. 2020. №1. С. 76-81. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/1/15.pdf>

9. Пилипенко П. Д. Про поняття самозайнятості як форми реалізації права на працю. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXII звітн. Наук.-практ. Конф. (7–8 лют. 2018 р.)* : у 2 ч. Ч. 2. Львів : Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2018. С. 21-25

10. Варга Н.І. Самозайнятість населення як форма соціально-економічної адаптації : регіональний аспект. *Вісник УЖГ.НУ, серія “Педагогіка, соціальна робота. Вип.28.*

	<p>11.Жоравович Д. О. Правові аспекти визначення статусу самозайнятої особи. Форум права. 2012. № 3. С. 190-195.</p> <p>12.Щодо обліку осіб, які здійснюють незалежну професійну діяльність: лист 14 Міністерства доходів і зборів України від 14.01.2014. № 635/7/99-99-18-05-01-17. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v635-810-14#Text</p> <p>13.Податкова гібридність самозайнятих осіб. URL: https://coordynata.com.ua/podatkova-gibridnist-samozajnatih-osib</p> <p>14. Мельничук О.Ф. Форми реалізації права на працю в сільському господарстві. Право в суспільство. 2019. № 5. С. 156-162. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2019/5_2019/part_1/27.pdf</p> <p>15.Жоронова О.І. Психологія самозайнятості на теренах України як наукова проблема та запит практики. Психологічні науки: проєблеми і здобутки. 2015.Вип. 8 С. 58-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pnpz_2015_8_6</p> <p>16.Як громадськості залучити безробітних до самозайнятості. URL: https://www.prostir.ua/?blogs=yak-hromadskosti-zaluchyty-bezrobitnyh-do-samozajnyatosti</p> <p>17.Кадрові документи у ФОП-роботодавця. 2021. URL: http://chuguev-rada.gov.ua/info/page/11184</p> <p>18. Куцеволова М.В. Розвиток самозайнятості населення як напрям регулювання ринку праці в Україні. Академічний огляд. 2019. № 1 (50). С. 15-22. URL: https://acadrev.duan.edu.ua/images/PDF/2019/1/3.pdf</p> <p>19. Employment Law: A Guide to Hiring, Managing, and Firing for Employers and Employees (Aspen Paralegal). Paperback – February 2, 2020 // https://www.amazon.com/dp/154381543X?tag=uuid10-20</p> <p>Законодавство Перелік нормативно-правових актів та правових позицій судових інстанцій, необхідних для опрацювання в межах кожної із запропонованих тем, що складають зміст навчальної дисципліни будуть запропоновані викладачем до кожної із тем під час вивчення курсу.</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати; вміти аналізувати та застосовувати</p> <p>1) законодавство: про самозайнятість особи; - про правові процедури державної реєстрації підприємницької діяльності фізичних осіб (ФОПів), а також осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність; припинення такої діяльності, а також про облік (зняття з обліку) самозайнятих осіб у контролюючих органах; -про особливості сплати збору та обліку єдиного соціального внеску ФОПами та особами, що здійснюють незалежну професійну діяльність, -про загальнообов'язкове державне соціальне страхування ФОПів та осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність; про фіксацію правових підстав отримання ФОПами та особами, що здійснюють незалежну професійну діяльність страхових соціальних виплат; -про укладення самозайнятими особами трудових договорів з працівниками та їхні обов'язки щодо соціального захисту працівників,</p> <p>2) правові позиції Верховного суду, які застосовуються під час судового захисту прав самозайнятих осіб.</p>

Ключові слова	самозайнятість, ФОП, особи, що ведуть незалежну професійну діяльність, ЄСВ, страхові соціальні виплати,
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекційних та практичних занять, консультацій для кращого розуміння тем, виконання індивідуальних завдань.
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань трудового права, цивільного права, підприємницького права, податкового права.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Перезентація, лекції, колаборативне навчання (форми- групові проекти, спільні розробки), проектно-орієнтоване навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань здобувача здійснюється за 100-бальною шкалою:</p> <ul style="list-style-type: none"> - максимальна кількість балів при оцінюванні знань здобувачів з дисципліни, яка завершується іспитом, становить за поточну успішність 50 балів, на іспиті – 50 балів; - при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів за різними системами. <p>Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквіумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Роботи студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять приклади можливої академічної недоброчесності, виявлення ознак якої є підставою для незарахування роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять: Відвідування практичних занять є обов'язковим. У випадку пропуску заняття, студент опрацьовує матеріал самостійно і відпрацьовує пропущене заняття в індивідуальному порядку. Студенти зобов'язані дотримуватись усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за результатами відповідей на практичних заняттях, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховується присутність студента на практичних заняттях та активність студента, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	Залік оформляється за результатами поточної успішності.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.

Додаток (схема курсу)

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тижд. 1-2/4 акад. год	Тема 1. Поняття та правовий статус самозайнятої особи		Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу	

	<ul style="list-style-type: none"> -Поняття самозайнятої особи. -Законодавчі основи діяльності самозайнятих осіб. -Поняття та ознаки правосуб'єктності самозайнятої особи. -Організаційно-правові форми самозайнятості особи. -ФОП як самозайнята особа: як почати діяльність. Види ФОПів. -Про правовий статус фрілансерів. -Особи, що ведуть незалежну професійну діяльність. -Нові форми самозайнятості в Україні. -Облік самозайнятих осіб у контролюючих органах: взяття на облік, правові підстави зняття з обліку, відповідальність за порушення порядку обліку. -Самозайнята особа та найманий працівник: чи можливо набути два статуси одночасно? -Процедура призупинення та припинення фізичною особою самозайнятості. 				
Тижд. 3/2 акад. год	Тема 1. Поняття та правовий статус самозайнятої особи	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури	
Тижд. 4-5/4 акад. год	Тема 2. Особливості правового статусу самозайнятої особи як роботодавця. <ul style="list-style-type: none"> -Правовий статус самозайнятої особи як роботодавця: поняття, структура, загальна характеристика. -Трудові відносини самозайнятої особи з працівником: чи все врегульовано законодавством? -Права та законні інтереси самозайнятої особи як роботодавця. -Обов'язки самозайнятої особи як роботодавця. -Кадрові документи у ФОП-роботодавця/особи, що здійснює 	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу	

	незалежну професійну діяльність, як роботодавця.				
Тижд. 6/2 акад. год	Тема 2. Особливості правового статусу самозайнятої особи як роботодавця.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури	
Тижд. 7-8/4 акад. год	Тема 3. Правовий статус самозайнятої особи у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування. -Самозайнята особа як платник єдиного внеску. -Обов'язки самозайнятої особи у сфері сплати єдиного внеску. -Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. -Мінімальний страховий внесок; максимальна величина бази нарахування єдиного внеску. -Права та обов'язки самозайнятої особи у сфері сплати єдиного внеску. -Порядок нарахування та сплати єдиного внеску. -Добровільна сплата єдиного внеску. -Відповідальність самозайнятої особи за порушення законодавства про сплату єдиного внеску.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу	
Тижд. 9-10/4 акад. год	Тема 3. Правовий статус самозайнятої особи у сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури	
Тижд. 11-12/4 акад. год	Тема 4. Правовий статус самозайнятої особи як отримувача страхових соціальних виплат. -Самозайнята особа як застрахована особа. -Правові підстави отримання страхових соціальних виплат.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу	

	<p>-Страховий стаж самозайнятої особи: як обчислювати?</p> <p>-Права самозайнятої особи на страхові соціальні виплати у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.</p> <p>-Права самозайнятої особи на страхові соціальні виплати у зв'язку з вагітністю та пологів.</p> <p>-Нещасний випадок на виробництві: особливості його розслідування щодо самозайнятої особи.</p> <p>-Права самозайнятої особи на страхові соціальні виплати у зв'язку з нещасним випадком на виробництві.</p> <p>-Самозайнята особа: правові підстави набуття статусу безробітного.</p> <p>-Страхові виплати у зв'язку з безробіттям.</p> <p>-Обов'язки самозайнятої особи як застрахованої особи.</p> <p>-Відповідальність самозайнятої особи як застрахованої особи.</p>				
Тижд. 13/2 акад. год	Тема 4. Правовий статус самозайнятої особи як отримувача страхових соціальних виплат.	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури	
Тижд. 14-15/4 акад. год	Тема 5. Форми та способи захисту прав та інтересів самозайнятих осіб -Права та законні інтереси самозайнятих осіб як об'єкти правового захисту. -Поняття та загальна характеристика правових форм захисту прав та законних інтересів самозайнятих осіб. -Юрисдикційні та неюрисдикційні форми захисту прав самозайнятих осіб, їх види. -Поняття та види судового захисту прав та законних інтересів самозайнятих осіб.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу	

	-Поняття та види адміністративного захисту прав і законних інтересів самозайнятих осіб.				
Тижд. 16/2 акад. год	Тема 5. Форми та способи захисту прав та інтересів самозайнятих осіб	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, рекомендованої літератури	